

Asia: VN/5477/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulosottokaaren muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tuomioistuinviraston kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa, että esityksen tavoitteet ovat kannatettavia ja vapaakuukausia koskeva muutosesitys on perusteltu.

Tuomioistuinvirasto kiinnittää kuitenkin huomiota esityksen perusteluissa tehtyyn vaikutusten arviointiin (4.2.4 Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisten toimintaan). Kyseisessä kohdassa on kiinnitetty tuomiota vain muutoksen ulosottolaitokselle aiheuttamaan lisätyöhön. Samalla on kuitenkin todettu, että yksi työmäärän lisääntymistä aiheuttava tekijä voi olla ulosottovalitusten lisääntyminen. Ulosottovalituksella haetaan käräjäoikeudelta muutosta ulosottomiehen menettelyyn. Ulosottovalitusten lisääntyminen ei siten lisää vain ulosottolaitoksen työmäärää, vaan myös käräjäoikeuksien työmäärää.

Esityksessä ei ole arvioitu, miten muutosesitykset vaikuttaisivat käräjäoikeuksien työmäärään. Käräjäoikeuksien käsittelemien ulosottolakiin perustuvien asioiden määrä vaihtelee jonkin verran vuosittain, mutta määrä on ollut tavanomaisesti 1000 - 1300 asiaa vuodessa. Esityksen perusteella on epäselvää, millaiseen lisäykseen asiamäärissä tulisi nyt varautua. Tuomioistuinvirasto toteaa, että mahdollinen lisäys saattaa jäädä verraten pieneksi. Tuomioistuinvirasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksen niukkuuden vuoksi kaikkien tuomioistuinten toimintaan jollakin tapaa vaikuttavien lainsäädäntöuudistusten vaikutusten arviointi ja seuranta ovat ensiarvoisen tärkeitä. Ei ole harvinaista, että yksittäisen uudistuksen arvioidaan vaikuttavan tuomioistuinten työmäärään ja resurssitarpeisiin vain vähän. Tällöin jää huomaamatta, että eri uudistusten vaikutukset kumuloituvat ja useiden yksinään vain vähän vaikuttavien uudistusten yhteisvaikutus onkin jo merkittävä. Lisäksi on todettava, että tuomioistuinvaikutusten arviointi jäävät toisinaan tekemättä tai se tehdään vajavaisin tiedoin. Tällöin myöhemmin realisoituvat tosialliset vaikutukset saattavat poiketa olennaisesti arvioiduista vaikutuksista. Tuomioistuinten työmäärän lisääntyminen ilman vastaavia resurssilisäyksiä johtaa taas vääjäämättä siihen, että jo ennestään pitkät käsittelyajat pidentyvät entisestään.

Kumpula Pasi
Tuomioistuinvirasto